

azt az itt-ott fölhangzó szemrehányást szóvá tenni, hogy külügyminiszterünk politikája nyugtalan vérű és hogy bizonyos hajlandóságot mutat arra, hogy akciókat megpendítsen és Bismarck mondása szerint — miként a jelen esetben — Európa preceptorát játsza.

Az albán esettől különben, miután barát és ellenfél megegyeznek abban, hogy az akció teljes sikerrel járt, eltekinthetünk és minden védekezés és mentegetés üres szószátyárkodás volna.

Azoknak azonban, akik azt hajtogatják: „Mi nem kívánjuk, hogy külügyminiszterünk sikereket arasson, mert minden siker kockázattal jár, mi a külügyben az unalmas, zavartalan, minden incidenstől mentes vezetést kívánjuk”, — azoknak a nagyon rokonszenves, föltétlen békebarátoknak legyen szabad egy érdekes történeti precedenst emlékezetükbe idézni.

Midőn a krími háború kitörésekor a békeszerető Aberdeent elbocsátották és helyette a harcias Palmerstont a külügyminisztérium élére állították, a „Times” azt írta: „Sokkal előbb kellett volna a kvakert (Aberdeent) eltávolítani és a dijbirkozót (Palmerstont) szerződtetni, mert ezzel szemben a cár szerényebb lett volna és a békét megóvhattuk volna”.

Ez a történeti reminiscencia csak igazolja azt a régi tapasztalatot, hogy a külügyben egy határozott és erélyes magatartás sokkal nagyobb biztosítéka a békének, mint az ingadozó és bátoratlan jellem. Sohasem fogjuk eléggé megbecsülhetni, hogy Aehrenthal közismert szilárdsága milyen nagyértékű faktor a béke megóvása és mindenféle zavaró incidensek távoltartása körül.

veti a császárkabátját, visszamegy a falujába. A fehér rózsáér.

Már izgatottan villan össze a szemük.

— Nekem is azt mondja: rózsám. Látod, hogy engem vesz el!

— De gyűrűt csak nem adott?

Egy fájdalmas *nem* a válasz.

— Látod! Nekem adott. Ezüstkarikát, belül a névvel.

— A Kovács?

— A Kovács.

— Majd ad nekem is.

— Nem ad. Má vótá vele este. Akkor má nem ad.

Sírásra görbül a kisebbik kis cseléd szája.

— Nem is vótam vele este. Csak máma.

— Elég az. Hun vótá?

— A cirkusz mellett. Ott leültünk. Nyerítették a csikók. Aztán csönd volt, mert a muskátlit beleszórta az ölembe.

— Gyalázatos.

— Nem a. Csak a kötényem szélit huzogatta.

— Meg is csókut. Nem etté vacsorát. Megcsókut.

Nagyon, nagyon halkán felel a másik:

— Meg. Nem is tehetett róla. A cirkuszban zenéztek, aztán sötét vót, aztán fölötünk csillogtak a csillagok...

...Eltűntek a bokrok felé, hazafelé. Valami kaszárnyában keservesen szól a kilencórás takaródó. A liget készült elaltatni lágyan a szerelmeseit. Minden fa mögött csökök, pihegések, nagy ölelés... Budapest kerítő, meleg, bolondos szíve most készíti őket az éjszakára.

Választás után.

(Saját tudósítónktól.) Kétszer huszonnégy óra távlatából nézünk már vissza a szerdai választásra, annak előzményeire és egész lefolyására. S le kell szögeznünk, hogy az egész forrongás, a világnézeteknek és érdekeknek az a kiütkezése, tornára szállása, mely a választást megelőzte, nagyon tanulságos és értékes szimptomája a szegedi közélet elevevényének. Ebből a látószögből nézve és ebből a magasságból itélve, csak örömmel lehet okunk. De mert az izgalmak, az imént dicsért elevevény lüktetése kezdett tulságos arányokat venni és ezek az arányok azután már veszedelmes szimptomái az életnek, — viszont azon való örömmünk is ki kell fejeznünk, hogy a választási izgalmak utolsó hullámverésén is túl vagyunk és a szegedi atmoszféra ismét nyugodt, lecsöndesült. Nem involválja a két kifejezés visszamenőleg azt, mintha vihar lett volna, — sőt épen a legkritikusabb napon is, a választás napján, mikorra a legtöbb jogosultsággal lehetett volna a szegedi politikai élet meteorológiai prognosztikonjában vihárt jósolni, olyan nemes komolysággal, olyan rendben történt minden, hogy Szeged igazán üdvös példát statuált ezzel a választások menetére vonatkozólag. Váratlanul nagy volt azok száma, akik legszentebb alkotmányos jogukat gyakorolták s hogy kétezerkétszáz választópolgár leszavazása olyan példás rendben történt, a legkisebb incidens nélkül, az a legbizalmasabb dokumentum a pártvezetők bölcsességéről és a választópolgárok érettségéről egyaránt. S mikor a pártelnöki bölcsőséget említjük, lehetetlen a teljes elismerés kifejezésével külön meg nem emlékezni Balassa Ármin dr-ról, aki a rendelkezésére álló három nap alatt a kiváló, tapintatos és körültekintő pártvezetési tudomány fényes jeleit adta. Dicséret illeti a Gerliczy-párt vezetőit, Pálffy Dánielt és Kugler Albertet is azért a körültekintésért és higgadtságért, melylyel az izgalmas levegőben a szenvedelmeket letompították és lehetővé tették a választás teljes rendjét.

Általában az egész szegedi választásnak a disszonancia nélkül valóság volt a szignatúrája. Hogy egyszer belé kellett szólnia a disszonanciának, nagyon is ríktó, torz hangokon s egy szégyenletes botrány Szegeden a választás előestéjén megeshetett, abban ezuttal ismét egyesegyedül a szegedi rendőrség hallatlan könnyelműsége és kötelességmulasztása a bűnös. Mert hogy választási és egyéb izgalmak egy pár magán uralkodni nem tudó ember szenvedélyességét teljesen fölzsabadítják, azt értjük. De hogy az ilyen szenvedélyességnek szabad utja is lehessen, azt csak Szegeden lehet érteni. Ahol *rendőrfőkapitány és rendőrbiztos egyaránt vétke mulasztást követtek el*, mikor nem gondoskodtak arról, hogy a Próféta-kertben rendőrök legyenek. Ellenkező híresztelésekkel szemben hangsúlyozzuk, hogy *Somogyi Szilveszter főkapitánynál Balassa József másodmagával igenis bejelentette az esti pártgyűlést és azt a főkapitány tudomásul is vette.* Ám a kiküldött hat rendőrt Sass Lajos rendőrbiztos hazaküldte aludni azzal a megokolással, hogy másnap *erős napjuk* lesz. Azzal nem törődött, vajjon nem lenne-e épen a Próféta-kertben erős estéjük

s nincs-e ott épen ezért kétszeresen szükség rájuk? Pedig jelezték neki, hogy a helyzet aggasztó, botrányt lehet sejteni. Ő ezzel nem törődött s lehetővé tette a botrányt.

Ezért a botrányért tehát a felelősség egyesegyedül a rendőrséget terheli. *És addig a polgárság lelke meg nem nyugodhatik, és érthetően föltámadt méltatlankodása le nem csillapodhatik, míg fegyelmi vizsgálat nem tisztázza ezt az ügyet.*

Választás utáni beszámolóink teljességéhez tartozik ismertetni Eötvös Károlynak egy Budapesten tett nyilatkozatát. A vajda nagyon meg van elégedve a választás eredményével, mert hiszen az ő pártja csak három napig szervezkedhetett, s mégis 971 szavazatot tudott összehozni. Különben ősszel kiad egy könyvet, abban szegedi emlékeket is fog fölleveníteni s aktákat, leveleket, titkos följegyzéseket fog kiadni benne a Kossuth-pénzekre vonatkozólag is. Ismétli, a választás eredményével nagyon meg van elégedve.

Még egyszer az illetékeség.

(Saját tudósítónktól.) Amit előre láttunk, elkövetkezett. Egyéb számbavehető argumentum híján csakugyan a jelen parlament illetékeségének a kérdése az, amelylyel az ellenzék a véderőreform ellen való harcot megkezdi. A bizottságbeli ismételt s a kormányelnök által ott menten megcáfolt erre vonatkozó fölszólalások után most a fővárosi sajtó foglalkozik e kérdéssel. Mindmégannyi közül legmeglepőbb a függetlenségi Kossuth-párt lapjának, a *Budapest-nek* állásfoglalása, amely nem éri be azzal, hogy tagadja a parlament illetékeségét, ami elvégre lehet fölfogás bárha — föltétlenül téves és jogilag tájékozatlan fölfogás dolga, hanem indulatában annyira ragadhatja magát, hogy szószerint a következőket írja:

„Ha százszor mondja is a miniszterelnök, akkor sem hiszi el senki ebben az országban. Nem a véderőreformmal ment a választók elé. Olyan jelölt nem volt, aki ezt merete volna programként a választók elé tálalni. Az egész választási kampány alatt *egyetlenegyszer, egyetlenegy helyen sem említették a véderőreformot.*”

A véletlen sajtóságotos játék, hogy ugyanakkor, amikor ez a kategorikus és szokatlanul nyomatékos tagadás a *Kossuth-párt* lapjában megjelenik, lapunk szószerint közölt a különböző kormánynyilatkozatokból és választási programbeszédekből való szemelvényeket a véderőreform bejelentéséről, bizonyosságául annak, hogy nem „egyetlenegyszer sem”, hanem százszor és száz helyen, a választást megelőző négy hónapon át majd minden alkalommal hangoztatták a kormány és a munkapárt tagjai a véderőreform szükségességét és sürgősségét.

Ezekután bizonyára laptársunk sem hiszi, hogy ezt az elzotes bejelentést senki sem hiszi el az országban. Sőt föltesszük róla, hogy ő lesz az első, aki ezentul majd elhiszi.

Megerősít ebben a reményünkben három másik laptársunk nyilatkozata, amelyek elismerik azt a tényt, hogy a véderőreform elzotes bejelentése igenis megtörtént s *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök, valamint pártja e kérdésben is teljes nyíltsággal járt el. Ez alapon mind a hárman tagadják az illetékeség kérdésének jogosultságát. De egyikük, a *Pesti Napló*, nem ugyan követeléseképpen, hanem kívánatos megnyugtató címen óhajtja a nemzet újabb megérkezését. Álláspontját azzal okolja meg, hogy a nemzet „nagyon is jól tudta, hogy a kormány diadala a véderőreform diadalát is jelenti”, de a velejáró terheket s a reform részleteit nem ismerte,